

E-MRS155 Samfunnssikkerhet, kriser og krisehåndtering

Hovedmålene med emnet er:

1. gjøre studentene i stand til å forstå og identifisere grunnleggende kjennetegn ved ulike typer kriser og sentrale utfordringer med krisehåndtering
2. å gjøre studentene i stand til å forstå hvorfor og hvordan kriser oppstår og utvikler seg
3. samt å forstå hvordan risiko og sikkerhet henger sammen med utviklingen i et kriseområde og hvordan dette påvirker krisens befolkning, aktører og responsystem.
4. Forstå sammenhengene mellom beredskapsarbeid og krisehåndtering

Innhold

Kriser kan utløses av både menneskeskapte- og naturlige hendelser. Kriser kan utvikle seg blant annet som følge av miljøproblemer, klimaendringer, samfunnets avhengighet av komplekse teknologiske systemer, epidemiske utbrudd av smittsomme sykdommer, sviktende matsikkerhet, dårlig samfunnsplanlegging, sviktende tillit til sentrale institusjoner i samfunnet, sosiale og kulturelle motsetninger, mangelfull økonomisk utvikling, fattigdom, osv.

Vår forståelse av kriser, utvikling og sikkerhet må sees i sammenheng, i en helhetlig tilnærming. Hvordan skal vi praktisk og teoretisk forholde oss til dette? Utviklingen i vår tids kriser har også stor innflytelse på risiko og sikkerhet for den berørte befolkningen i området, samt de organisasjoner som kommer til et kriserammet område for å støtte krisehåndteringen. Hva er viktige kjennetegn for ulike kriser og deres faser? Hva er sammenhengen mellom forebyggende beredskapsarbeid og de ulike krisefasene? Hvilke organisatoriske utfordringer kan man møte i krisehåndtering? Hvordan takler befolkningen og responsystemet disse utfordringene? Hvilke menneskelige reaksjoner kan man forvente å møte i og etter krisesituasjoner?

Dette er noen av spørsmålene og dilemmaene som berøres i dette kurset.

Læringsutbytte

Læringsutbytte vil være de kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse som tilegnes ved at studenten:

a. Får kunnskaper om:

- Begrepene samfunnssikkerhet, krise og krisehåndtering
- Grunnleggende kjennetegn ved ulike typer kriser,
- Ulike årsakssammenhenger mht utvikling av kriser,
- Ansvarsforhold og erfaringer med håndtering av krisesituasjoner,
- Menneskelige reaksjoner i akutte krisesituasjoner,
- Sentrale aktører i kriser,
- Forstå betydningen av organisatorisk forskjeller mellom ulike responsaktører i et kriseområde og det kulturelle mangfoldet i kriseområdet.

b. Forbedre sine ferdigheter i:

- Å kunne vurdere relevant krisehåndtering i forhold til ulike typer kriser
- Å vurdere teoretisk relevans fra emnet i samfunnsdebatten og i beredskapsarbeidet og krisehåndtering i egen organisasjon
- Å forstå sammenhengene mellom beredskapsarbeidet og evnen til å håndtere en krise;
- Å forstå særlige utfordringer med utvikling av og håndtering av komplekse kriser

c. Utvikle generell kjennskap til:

Ha en bred oversikt over ulike typer kriser og sentrale teorier om kriser, og krisehåndtering. Forstå hvordan komplekse kriser, utvikling og sikkerhet henger sammen.. Forståelse av forhold som kan skape forutsetninger for utvikling av en krise. Sentrale elementer og utfordringer på organisasjons- og samfunnsnivå, så vel som det internasjonale krise responssystemet og dets aktører.

Emneevaluering

Emnet evalueres i tråd med retningslinjer og praksis ved UiS-EVU.

Vurdering

4 dagers hjemmeksamen

Arbeidsformer

Undervisningen vil være lagt opp som heldags samlinger med forelesninger og gruppeoppgaver. Case blir brukt i undervisningen for å kople teori og praksis. Det blir lagt vekt på selvstudium og gruppearbeid hvor deltakerne utfordres til å bruke egen erfaring.